

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **P. K.**, zast. Mgr. Janem Harcubou, advokátem, se sídlem Palackého 1327, Mladá Boleslav, proti žalované: **Vojenská policie**, se sídlem Rooseveltova 620/23, Praha 6, proti rozhodnutí náčelníka žalované ze dne 23. 3. 2016, č. j. 96-21-12/2012-5104, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 6. 2017, č. j. 50 A 8/2016 - 34,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. 6. 2017, č. j. 50 A 8/2016 - 34, **se zrušuje.**
- II.** Rozhodnutí náčelníka Vojenské policie ze dne 23. 3. 2016, č. j. 96-21-12/2012-5104, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III.** Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na nákladech řízení o žalobě a o kasační stížnosti celkem 14.800 Kč, a to k rukám zástupce žalobce Mgr. Jana Harcuby, advokáta, do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Velitel Vojenské policie Tábor (dále jen „správní orgán prvního stupně“) rozhodnutím ze dne 5. 1. 2016, č. j. 11-34/2014-4215, částečně vyhověl žádosti žalobce ze dne 28. 3. 2012 o proplacení služební pohotovosti a přiznal mu nárok na výplatu odměny za služební pohotovost vykonanou na pozici 5. operátora operačního střediska u Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav v období od 28. 3. 2009 do 31. 1. 2012 v celkové výši 104.993 Kč (výrok I.). Ve zbytku žádost zamítl a nárok na výplatu odměny za služební pohotovost vykonanou na téže pozici v období od 1. 2. 2012 do 28. 3. 2012 žalobci nepřiznal (výrok II.).

[2] Náčelník žalované (dále již jen „žalovaná“) shora uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil.

II.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví specifikovaným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.

[4] Krajský soud v napadeném rozsudku vycházejí z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2017, č. j. 4 As 84/2016 - 96, nejprve uvedl, že na podkladě samotného rozkazu ministryně obrany č. 7/2009 Věstníku (dále jen „rozkaz ministryně obrany“) a každoročně vydávaných rozkazů velitele Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav, kterými byli všichni příslušníci útvaru po celý rok zařazeni do služební pohotovosti, tito příslušníci ještě automaticky nevykonávali pohotovost ve smyslu § 30 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (dále jen „zákon o vojácích z povolání“). Zařazení do takové pohotovosti totiž dále vyžadovalo vydání vnitřního opatření. Jelikož však žalobce nebyl v době dovolené takovým vnitřním opatřením do pohotovosti zařazen, nenáleží mu za tuto dobu dovolené odměna za služební pohotovost ve smyslu § 30 zákona o vojácích z povolání.

[5] Krajský soud pro uvedené rovněž nepřisvědčil žalobnímu bodu, v němž žalobce namítal, že mu nebyla vyplacena odměna ani za služební pohotovost v době svátku. Uvedl, že z důvodu, že žalobci nebyla nařízena služební pohotovost ve smyslu § 30 zákona o vojácích z povolání, nemůže požadovat odměnu podle § 19 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech (dále jen „zákon o platu“); úhradu za práci ve dnech státního svátku přitom žalobce obdržel podle § 14 odst. 1 téhož zákona.

[6] K žalobní argumentaci týkající se služební pohotovosti 5. operátora operačního střediska vykonávané po 1. 2. 2012 krajský soud nejprve zdůraznil, že nařízením náčelníka Vojenské policie k hotovostnímu systému ze dne 31. 1. 2012, č. j. 85-10/2012-5104 (dále jen „nařízení ze dne 31. 1. 2012“), došlo oproti předchozímu stavu k jediné změně, která spočívala v tom, že osoby vyjmenované ve vnitřním rozkazu velitele nebyly povinny dostavit se na určené místo v časové normě 360 minut. Ze spisové dokumentace je přitom podle krajského soudu zřejmé, že příslušníci útvaru byli o této změně poučeni a k žádné změně v dosavadní praxi nařizování pohotovostí formou vnitřních rozkazů nedošlo. Provedenou změnou přitom nevznikla žalobci služební pohotovost podle § 30 zákona o vojácích z povolání, neboť v tomto smyslu nebyl žádný vnitřní rozkaz vydán. Pokud žalobce v žalobě poukázal na úhradu pohotovostí podle zákona o platu, tak krajský soud zdůraznil, že tímto způsobem byl žalobce za jím vykonanou pohotovost honorován. Krajský soud dále uvedl, že vnitřním rozkazem velitele č. 6/2012 došlo ke změně pohotovosti s časovou normou 360 minut tak, že tato časová norma byla nahrazena povinností dostavit se „*v co nejkratší době*“ do zaměstnání, přičemž ve smyslu již citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 84/2016 - 96, bylo předpokladem pro vznik pohotovosti vydání vnitřního rozkazu příslušného velitele; takový postup se ostatně předpokládal též v době předchozí, kdy byla ve vnitřních opatřeních stanovena časová norma 360 minut.

[7] Krajský soud zdůraznil, že pohotovosti byly nařizovány jednotlivými rozkazy velitele, přičemž se rozlišovalo mezi bojovým rozdělením a služební pohotovostí podle § 30 zákona o vojácích z povolání; služební pohotovost pak byla v jednotlivých vnitřních rozkazech výslovně uvedena. Krajský soud poukázal na to, že z jednotlivých vnitřních rozkazů je zřejmé, že způsob nařizování pohotovostí zůstal po 1. 2. 2012 stejný, jako tomu bylo do 31. 1. 2012; k žádné změně praxe oproti přednímu období tedy nedošlo. Z předložených vnitřních rozkazů také krajský zjistil, že žalobce nebyl v období po 1. 2. 2012 do pohotovosti podle § 30 zákona o vojácích z povolání zařazen.

pokračování

[8] Ze svědeckých výpovědí a poučení příslušníků rovněž krajský soud vyvodil, že o změně provedené vnitřním rozkazem velitele č. 6/2012 byli příslušníci útvaru proškoleni a nevyplývala jim z něj automatická povinnost dostavit se ať již v časovém limitu nebo mimo něj na pracoviště. Pro takový účel podle krajského soudu nepostačovalo pouze udržování telefonického kontaktu s příslušníky útvaru, ale bylo nezbytné rovněž určit místo a způsob dopravy na potřebné místo. Udržování telefonického spojení tudíž nelze podle krajského soudu chápat jako zařazení do nepřetržité pohotovosti. Na tom nic nemění ani povinnost příslušníka dostavit se v době co nejkratší; ta by se realizovala právě na základě dalšího vnitřního opatření, které v daném období pro žalobce vydáno nebylo. Krajský soud tedy k této problematice uzavřel, že žalobce nebyl ve stále pohotovosti ve smyslu § 30 zákona o vojácích z povolání a byl-li dalším vnitřním opatřením do pohotovosti zařazen, pak mu za tuto práci byla přiznána odměna.

[9] Co se týká žalobní argumentace ohledně zařazení žalobce do bojové a mobilizační pohotovosti, krajský soud zopakoval závěr z již citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 84/2016 - 96, že na základě vnitřních rozkazů velitele Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav ve spojení s rozkazem ministryně obrany nebyla žalobci nařízena služební pohotovost podle § 30 zákona o vojácích z povolání v souvislosti se zařazením žalobce do bojové a mobilizační pohotovosti, ani mu těmito rozkazy nebyla v mimopracovní době uložena omezení srovnatelná se služební pohotovostí. Žalobce proto nemá nárok na odměnu podle § 19 odst. 2 zákona o platu za tento druh služební pohotovosti. Krajský soud zdůraznil, že z rozkazu ministryně obrany vyplývá, že bojová a mobilizační pohotovost se uplatňuje při vyhlášení stavu ohrožení státu a stavu válečného; v projednávaném období přitom takový stav vyhlášen nebyl. Úkoly bojové a mobilizační pohotovosti se vztahují k zabezpečení vnější bezpečnosti státu při mimořádných stavech vojenské povahy a pro plnění těchto úkolů se vyčleňují všichni vojáci, přičemž pro účely plnění takových úkolů se připravují tím, že jsou zařazováni do plánu uvádění do bojové připravenosti. Takové zařazení však není nařízením služební pohotovosti podle § 30 zákona o vojácích z povolání. Pohotovost ve smyslu tohoto ustanovení by vyžadovala předem určit místo pracoviště vojáka, způsob jeho vyrozumění a dopravy do místa výkonu práce.

[10] Krajský soud uzavřel, že rozkazem ministryně obrany služební pohotovost v souvislosti se zařazením žalobce do bojové a mobilizační pohotovosti nařízena nebyla, nestalo se tak ani vnitřními rozkazy velitele Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav č. 1/2011 a č. 1/2012, neboť ty navazovaly na rozkaz ministryně obrany, kterým se k plnění úkolů bojové a mobilizační pohotovosti vyčleňovali všichni vojáci, a obsahovaly obecná a organizační pravidla dlouhodobé povahy platná po celé kalendářní roky. Vnitřními rozkazy tak byl pouze vymezen okruh osob, na které se vztahovala možnost nařízení služební pohotovosti. Krajský soud také nepřisvědčil tvrzení žalobce, že neměl o existenci vnitřních organizačních pokynů povědomost. Zdůraznil, že rozkaz ministryně obrany i rozkazy velitele Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav v písemné podobě byly žalobci k dispozici a žalobce při proškolení potvrdil, že tyto předpisy zná; rozkaz ministryně obrany ani nepodléhá žádnému stupni utajení.

[11] Krajský soud tedy na podkladě spisové dokumentace dovodil, že zařazením do bojové a mobilizační pohotovosti nevyvstala situace navozující u jednotlivých příslušníků útvaru povědomí, že jsou permanentně po dobu celého roku ve služební pohotovosti podle § 30 zákona o vojácích z povolání omezující je v jejich pracovním volnu v osobních aktivitách, a tedy že legitimně očekávali, že jim zařazení do takové pohotovosti bude zapláceno; ostatně v souvislosti s takovým zařazením pobírali měsíční příplatek ve výši 1.300 Kč. Podle krajského soudu tak nebyla v minulosti vytvořena praxe, vyžadující po vojácích zařazených do bojové a mobilizační pohotovosti, aby plošně po celý rok byli bez dalšího opatření připraveni kdykoliv plnit úkoly s takovým zařazením související, a nebyli tudíž v tomto smyslu ve svém volném čase

omezování (kromě poskytnutí údajů o telefonním čísle a adrese). K zařazení do služební pohotovosti docházelo na základě vnitřních rozkazů, v nichž byly vymezeny osoby, na které se rozkaz vztahuje, a místo, kde bude taková pohotovost vykonávána. Tyto pohotovosti pak byly placené. U zařazení do bojové a mobilizační pohotovosti byl vojákům poskytován příplatek a nikoliv plat ve smyslu § 19 odst. 2 zákona o platu.

[12] Krajský soud nakonec nepřisvědčil ani žalobcově námitce, že ve správním řízení došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces. Konkrétně vyslovil, že správní orgán prvního stupně i žalovaná měly dostatek podkladů, aby učinily skutková zjištění o rozsahu zařazování žalobce do služební pohotovosti a odměňování za ni, a ve svých rozhodnutích uvedly, z jakých důvodů nepřistoupily k provedení žalobcem navržených důkazů. Právní posouzení věci žalovaným krajským soudem shledal souladným s právními předpisy. Žalobu proto zamítl.

III.

[13] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní rozsudek krajského soudu napadá kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[14] Stěžovatel především nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že mu nebyla v době dovolené nařízena pohotovost, a že mu tudíž žádná odměna za její výkon v této době nenáleží. Krajskému soudu vytýká, že se v napadeném rozsudku odchýlil od dosavadní argumentace žalované a poukazyval na skutečnost, že stěžovatel byl během dovolené ve Francii a Řecku, a že z toho důvodu bylo nereálné, aby se dostavil plnit povinnosti související s pohotovostí operátora v časové normě 360 minut. Otázka dovolené ve Francii a v Řecku přitom nebyla v rámci správního řízení předmětem sporu. Stěžovatel legitimně očekával, že žalobními body nastavil rámec soudního přezkumu; pokud tedy krajský soud hodlal založit napadený rozsudek na nových důvodech, měl o tom stěžovatele informovat, aby se k tomu mohl vyjádřit. Jelikož tak krajský soud neučinil, je pro stěžovatele napadený rozsudek překvapivým rozhodnutím a v důsledku toho bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces. Závěry krajského soudu nadto podle stěžovatele nejsou podloženy konkrétním důkazem, který by prokazoval, že se stěžovatel v době výkonu pohotovosti 5. operátora operačního střediska zdržoval v zahraničí; přehled míst pobytu o dovolených, který v napadeném rozsudku zmínil krajský soud, takovým důkazem není. Podle stěžovatele tedy nebyla žádným důkazem vyvrácena skutečnost, že i během dovolené byl povinen držet služební pohotovost 5. operátora operačního střediska; nikdo netvrdil, že by tomu tak být nemělo, ostatně nikdo ohledně této problematiky ani nebyl vyslechnut. Pohotovost 5. operátora operačního střediska během dovolené byla stěžovateli nařízena vnitřními rozkazy ve spojení s jednacím řádem, provedeným poučením a zavedenou praxí. Obsahově se přitom jednalo o rozkazy, které byl stěžovatel povinen uposlechnout.

[15] K prokázání zavedené praxe ohledně nařizování pohotovostí v době dovolené stěžovatel navrhoval ve správním řízení vyslechnout stálého operačního dozorce M. B.; správní orgány však k výsledku nepřistoupily a ani krajský soud se tímto blíže nezabýval. Z tohoto důvodu shledává stěžovatel napadený rozsudek nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů a rovněž namítá, že opomenutím provést tento důkaz bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces. Stěžovatel rovněž připomíná, že krajskému soudu zaslal spolu s replikou ze dne 15. 7. 2016 vyjádření mjr. Ing. Škody, z něhož vyplývá, že k nařizování neplacených pohotovostí docházelo v některých případech i v den, kdy měl příslušník útvaru současně udělenou dovolenou a že i v takovém případě byl příslušník povinen tuto pohotovost držet.

[16] Stěžovatel dále v kasační stížnosti vyjadřuje nesouhlas se závěrem krajského soudu, že mu nenáleží ani odměna za služební pohotovost v době svátku, protože tyto dny žádnou

pokračování

pohotovost nařízenou neměl. Krajský soud podle něj pochybil, neboť tuto problematiku posuzoval výlučně ve vztahu k bojové a mobilizační pohotovosti, přičemž stěžovatel v žalobě ani v průběhu správního řízení nic takového neuváděl a také z rozhodnutí správních orgánů je patrné, že jejich závěry se vztahují výlučně k pohotovosti 5. operátora operačního střediska, která byla stěžovateli nařízena i v době svátku. Takový výchozí mylný předpoklad krajského soudu nemá oporu ve spise a v jeho důsledku se soud nezabýval podstatou věci, čímž odepřel stěžovateli právo na spravedlivý proces.

[17] Stěžovatel také v kasační stížnosti krajskému soudu vytýká, že v napadeném rozsudku dává do souvislosti výkon pohotovosti operátora operačního střediska a nepřetržitou pohotovost. Vysvětluje, že pohotovost 5. operátora operačního střediska se týkala výlučně operačních dozorcích, přičemž každý dozorcí po směně nastupoval do pohotovosti 5. operátora operačního střediska; tato pohotovost končila následující den. Operační dozorcí vykonávající pohotovost 5. operátora operačního střediska byl povinen udržovat spojení s útvarem a měl být připraven se v časové normě 360 minut dostavit do zaměstnání. V případě pohotovosti 5. operátora operačního střediska se nejednalo o nepřetržitou pohotovost, jak podle stěžovatele mylně uvádí krajský soud, ale toliko o jednodenní pohotovost. K 1. 2. 2012 došlo ohledně této pohotovosti ke změně, neboť byla zrušena časová norma 360 minut a příslušník útvaru byl nově v případě nutnosti povinen dostavit se „*v době co nejkratší*“. To však byla podle stěžovatele jediná změna, neboť i nadále byl příslušník útvaru povinen v době pohotovosti udržovat spojení s útvarem a zdržovat se tedy na místech pokrytých signálem mobilního operátora, nadále byly prováděny проверки spojení a příslušníci byli v případě potřeby v mimopracovní době povoláváni do zaměstnání.

[18] Stěžovatel dále nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že z „*výpovědi svědků (zřejmě D., Ch., L., P. a B.)*“ vyplývá, že příslušníci útvaru byli o změně hotovostního systému, provedené k 1. 2. 2012, proškoleni, neboť ten nemá oporu ve spise. Krajský soud tudíž nesprávně dovodil, že stěžovatel byl seznámen s nařízením ze dne 31. 1. 2012, a že byl poučen o tom, že od 1. 2. 2012 byla zrušena pohotovost 5. operátora operačního střediska, tedy že příslušník útvaru nebyl již po směně povinen být ve spojení s útvarem a nemusel se v případě potřeby dostavit do zaměstnání. Je naopak přesvědčen o tom, že řadoví příslušníci velitelství s uvedeným nařízením seznámeni nebyli. Krajskému soudu v souvislosti s těmito skutečnostmi vytkl i to, že se opomněl v napadeném rozsudku vypořádat se skupinou důkazů – výpověďmi svědků K., L., Mgr. B., Mgr. M. a Ing. Z., kteří potvrdili, že poučení o změně v hotovostním systému nebylo provedeno, a taktéž že se nezabýval důkazem spočívajícím v záznamu o aktivaci operačního střediska v případě letecké nehody ze dne 11. 4. 2012. Stěžovatel k této problematice nakonec zdůrazňuje, že v současné době jsou již i pohotovosti operátora operačního střediska nařízené a vykonané po 1. 2. 2012, tedy s povinností dostavit se v „*době co nejkratší*“, správními orgány propláceny a napadený rozsudek v tomto směru zcela vybočuje ze současné rozhodovací praxe správních orgánů; nepřiznání odměny za výkon pohotovosti tak v případě žalobce vede k porušení zásady rovného zacházení.

[19] Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž připomíná, že žádost o proplacení služebních pohotovostí se vztahovala i k bojové a mobilizační pohotovosti nařízené rozkazy č. 1/2011 a č. 1/2012. Správní orgán prvního stupně se však touto pohotovostí nezabýval a odvolací správní orgán, i když se této problematice věnoval, přesto podle stěžovatele zatížil napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti; součástí správního spisu je totiž řada důkazů vztahujících se k této pohotovosti, ale žalovaná se s nimi řádně nevypořádala. Stěžovatel má tedy za to, že krajský soud měl napadené rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost. To však neučinil a napadeným rozsudkem se pokusil nahradit rozhodnutí správních orgánů a napravit tak absenci řádného a přesvědčivého odůvodnění rozhodnutí správních orgánů. Stěžovatel

legitimně očekával, že žalobními body nastavil rámec soudního přezkumu. Pokud krajský soud hodlal založit odůvodnění napadeného rozsudku na nových důvodech, měl stěžovatele s tímto postupem seznámit, aby se k němu mohl vyjádřit.

[20] Stěžovatel nadto zdůrazňuje, že také odůvodnění napadeného rozsudku je v otázce bojové a mobilizační pohotovosti neúplné, nesprávné a nepřezkoumatelné. Stěžovatel k tomu uvádí, že rozkazem č. 1/2011 a rozkazem č. 1/2012 mu byla s účinností od 1. 1. 2011 a 1. 1. 2012 uložena povinnost dostavit se na stanovený signál do zaměstnání v časové normě do 360 minut. Prostřednictvím jednacího řádu pak byly stěžovateli uloženy další povinnosti, jejichž cílem bylo zajistit nepřetržitou dosažitelnost v mimopracovní době. Dodržování těchto povinností bylo i ze strany nadřízených celoročně a opakovaně kontrolováno prostřednictvím prověrek spojení k zabezpečení dosažitelnosti. S ohledem na to, že články o bojové a mobilizační pohotovosti v uvedených vnitřních rozkazech mají charakter rozkazů, byl je stěžovatel povinen poslechnout. Nikde v těchto rozkazech přitom není uvedeno, že by uvedená povinnost měla platit pouze v době ohrožení státu. Za tuto službu přitom nebyla stěžovateli poskytnuta žádná odměna, což považuje za nespravedlivé a v rozporu s čl. 28 Listiny základních práv a svobod.

[21] Krajský soud podle stěžovatele v napadeném rozsudku vycházel z nesprávného předpokladu, že články o bojové a mobilizační pohotovosti byly do vnitřních rozkazů č. 1/2011 a č. 1/2012 vloženy v souvislosti s rozkazem ministryně obrany, který stanovuje, že se bojová a mobilizační pohotovost uplatňuje pouze při vyhlášení stavu ohrožení státu a stavu válečného. Dospěl tudíž také k mylnému závěru, že vnitřními rozkazy, bez vyhlášení takového stavu, bojová a mobilizační pohotovost nařízena nebyla. Stěžovatel uvádí, že ve vnitřních rozkazech nebyl uveden žádný odkaz na rozkaz ministryně obrany, ani žádná z vyslychaných osob nevedla, že by články o bojové a mobilizační pohotovosti byly do vnitřních rozkazů vloženy v souvislosti s rozkazem ministryně obrany. Stěžovatel má tudíž za to, že články o bojové a mobilizační pohotovosti byly do vnitřních rozkazů a jednacího řádu vloženy bez znalosti a v rozporu s nařízením ministryně obrany. To však nelze přičítat k tíži stěžovatele. K prokázání svého tvrzení odkazuje na dokument zvaný „*Výstavba a plánování*“, z něhož lze dovodit, že dne 17. 12. 2010 bylo odesláno na Hlavní velitelství Vojenské policie hlášení o tom, že velitelství dosáhne k datu 31. 12. 2010 bojové a mobilizační pohotovosti; následně pak byl vydán rozkaz č. 1/2011, kterým byla příslušníkům útvaru od 1. 1. 2011 uložena povinnost být připraven dostavit se v časové normě 360 minut do zaměstnání. Pokud by byl u velitelství znám rozkaz ministryně obrany, podle něhož se bojová a mobilizační pohotovost uplatňuje pouze při vyhlášení stavu ohrožení státu a stavu válečného, nemohlo by podle stěžovatele dojít k naplánování dosažení bojové a mobilizační pohotovosti.

[22] Podle stěžovatele je také nesprávný závěr krajského soudu, že aby došlo k nařízení bojové a mobilizační pohotovosti, muselo by tak být učiněno dalším vnitřním rozkazem. Ustanovení § 30 zákona o vojácích z povolání podle stěžovatele nestanovuje, jakou formou může nadřízený nařídit vojákovi služební pohotovost, nestanoví také ani to, že by tak byl nadřízený povinen učinit pouze formou týdenních vnitřních rozkazů. Nadřízený tak může učinit jakoukoliv formou, a to i ústně. Podle stěžovatele uvedené skutečnosti potvrzuje i fakt, že po něm bylo požadováno, aby byl telefonicky dostupný a připraven se v časové normě dostavit do zaměstnání, přičemž jeho reálná dosažitelnost byla opakovaně prověřována.

[23] Stěžovatel taktéž nesouhlasí se závěrem krajského soudu, který z výpovědí školitelů dovodil, že příslušníci útvaru byli proškoleni o dokumentech upravujících bojovou a mobilizační pohotovost. Krajskému soudu vytýká, že v napadeném rozsudku nevedl, z jakého konkrétního důkazu vycházel; to podle něj způsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Uvedené

pokračování

závěry nadto nemají podle stěžovatele oporu ve spise. Stěžovatel k otázce proškolení ohledně zařazení do bojové a mobilizační pohotovosti vysvětluje, že jej prováděl náčelník štábu pplk. K., který zastřešoval hotovostní systém u velitelství a byl tedy oprávněn poučení provést. Příslušníky útvaru přitom poučil tak, že mají po celý rok nařízenou služební pohotovost s časovou normou do 360 minut a rovněž povinnost udržovat po pracovní době telefonické spojení s útvarem. Tento stav byl přitom celoročně udržován i prostřednictvím prověrek spojení k zabezpečení dosažitelnosti. Tyto skutečnosti podle stěžovatele vyplynuly z výpovědí bývalých příslušníků útvaru M., J., P. a B.; těmi se však krajský soud v napadeném rozsudku opomněl zabývat. Stěžovatel tedy uzavřel, že jelikož byl služební pohotovost oprávněn nařídit nadřízený, přičemž tak mohl učinit i ústně, a pplk. K. byl jedním z nadřízených stěžovatele, již prostřednictvím jeho poučení tak k nařízení služební pohotovosti stěžovateli došlo.

[24] Stěžovatel v kasační stížnosti krajskému soudu vytýká i to, že v napadeném rozsudku uvedl, že „[p]řípravenost vojáka ke služební povinnosti je kompenzována příplatkem v částce 1.300 Kč“, který byl vyplacen i stěžovateli, přičemž současně neuvedl, jak k tomuto závěru dospěl, o jaký důkaz jej opřel. Z tohoto důvodu stěžovatel shledává napadený rozsudek nepřezkoumatelným a uvádí, že uvedený závěr nemá oporu ve spise, ani není pravdivý. Stěžovatel také poukazuje na to, že bojová a mobilizační pohotovost byla nařizována i u dalších útvarů Armády České republiky, přičemž v případě Posádkového velitelství Praha byl již tento druh pohotovosti několika desítkám vojáků proplacen. Také Krajský soud v Brně se již zabýval přiznáním odměny za výkon bojové a mobilizační pohotovosti (u Krajského velitelství Jihlava) a připustil, že poskytnutí odměny není vázáno na stav ohrožení státu, případně válečný stav. Stěžovatel má tudíž za to, že pokud byla tato pohotovost u jiných vojáků běžně proplácena, případně bude proplácena na základě rozhodnutí soudu, je na místě ji proplatit i v případě stěžovatele; opačný přístup by vedl k porušení zásady rovného zacházení.

[25] Stěžovatel nakonec v kasační stížnosti nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že ve správním řízení nedošlo k porušení stěžovatelova práva na spravedlivý proces z důvodů neprovedení jím požadovaných důkazů.

IV.

[26] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti nejprve vyslovila ke kasační námitce, v níž stěžovatel brojí proti tomu, že správní orgány stěžovateli nepřiznaly odměnu za služební pohotovost 5. operátora operačního střediska v době, kdy čerpal řádnou dovolenou. Nad rámec odůvodnění uvedeného v napadeném rozhodnutí uvedla, že vyjádření Ing. L. Š. ze dne 26. 6. 2016 ohledně zavedené praxe u útvaru, podle něhož pokud nedošlo ke změně ve vnitřním rozkazu, byl příslušník útvaru zařazený do služební pohotovosti povinen tuto držet i v době čerpání dovolené, hodnotí jako nepřesvědčivé a poukázala na vyjádření Ing. P. K., který naopak uvedl, že do hotovostního systému byly zařazovány osoby, které neměly řádnou dovolenou. Žalovaná dále uvedla, že služební pohotovost byla stěžovateli plánovitě nařizována v rámci tzv. bojového rozdílení uvedením jeho jména v tabulce na přesně určený týden vždy s měsíční četností, uveřejněné formou příspěvku ve vnitřním rozkazu velitele, zatímco řádná dovolená byla stěžovateli formálně povolována zpravidla následně na jeho žádost rovněž uveřejněním, tentokrát však vlastního stěžovatelem zasláného příspěvku v bezprostředně následujícím týdenním vnitřním rozkazu. Velitel tedy z pohledu vnitřního rozkazu stěžovateli již v minulosti předurčenému do služební pohotovosti dodatečně na jeho žádost povolil čerpání řádné dovolené. Skutečnost, že se tento vlastní příspěvek stěžovatele do vnitřního rozkazu o čerpání řádné dovolené formálně neprojevil v textu původního (staršího) příspěvku ve vnitřním rozkazu o nařízení služební pohotovosti, žalovaná vnímá jako čistě administrativní a logistickou záležitost, ze které nelze dovodit, že by stěžovatel nebo jiný příslušník Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav v době čerpání dovolené držel i služební pohotovost.

[27] Kasační argumentaci týkající se neproplacení odměn za služební pohotovost v době státního svátku stěžovateli považuje žalovaná za důvodnou. Žalovaná uvedla, že s ohledem na závěry uvedené v rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 4. 2016, č. j. 10 A 212/2015 - 88, revidovala svůj právní názor, že stěžovateli v případě nařízené služební pohotovosti ve dnech státního svátku připadajících na jeho obvyklý pracovní den nenáleží odměna v rozsahu doby připadající na jeho obvyklou dobu služby z důvodu, že se mu za tuto dobu nekrátí plat (a tedy, že se jedná o fikci výkonu služby).

[28] Rovněž oprávněnou shledala žalovaná také kasační námitku týkající se stěžovatelova nároku na odměnu za služební pohotovost 5. operátora operačního střediska po 1. 2. 2012. Opět připustila, že v dané otázce došlo k vývoji právního názoru s ohledem na již citovaný rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 10 A 212/2015 - 88. Žalovaná vysvětlila, že změna hotovostního systému provedená na základě nařízení ze dne 31. 1. 2012 vnitřním rozkazem velitele č. 6/2012 (který měnil vnitřní rozkaz velitele č. 1/2012), byla služebními orgány vnímána tak, že v období po 1. 2. 2012 již uveřejnění jmen příslušníků útvaru ve vztahu k té či oné služební pohotovosti v týdenním vnitřním rozkazu nezakládalo těmto příslušníkům povinnost být tzv. „na telefonu“, přijímat hovory a dostavit se na pracoviště, ani je nikterak ve volném čase neomezovalo. Žalovaná však připouští, že za situace, kdy nebylo jednoznačně prokázáno, že byli příslušníci útvaru o změně v hotovostním systému od 1. 2. 2012 a o zániku s tím spojených povinností poučení, bylo nutné původně zastávaný postoj revidovat.

[29] Ke kasační argumentaci týkající se stěžovatelova nároku na odměnu za bojovou a mobilizační pohotovost žalovaná odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaná také uvedla, že se krajský soud v napadeném rozsudku správně vypořádal i s problematikou poučování příslušníků Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav ve vztahu k institutu bojové a mobilizační pohotovosti; otázka poučování je nadto podle žalované postavena najisto podklady obsaženými ve spisovém materiálu. Žalovaná také zdůraznila, že stěžovateli v jím vymezeném období let 2011 a 2012 nebyla vnitřními rozkazy velitele Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav č. 1/2011 a č. 1/2012 bez existence konkrétního nařízení pohotovosti zvláštním týdenním vnitřním rozkazem velitele nebo jiným aktem řízení nařízena nepřetržitá bojová a mobilizační pohotovost, tedy služební pohotovost ve smyslu § 30 zákona o vojácích z povolání; stěžovatel proto nebyl v této době z důvodu nařízené bojové a mobilizační pohotovosti omezen ve způsobu trávení svého volného času a nenáleží mu tudíž ani nárok na odměnu. Za zcela nepřípadné považuje žalovaná odkazy stěžovatele na dva rozsudky Krajského soudu v Brně, který neposuzoval případy nastalé u Velitelství Vojenské policie Stará Boleslav, ale případy nastalé u jiného útvaru, u něhož mohly panovat jiné podmínky; nadto rozhodoval v době, kdy právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v opakovaně citovaném rozsudku č. j. 4 As 84/2016 - 96 ještě nebyl znám. Za nadbytečnou žalovaná označila rovněž polemiku stěžovatele ohledně jeho nároku na zvláštní příplatek ve výši 1.300 Kč.

[30] Nakonec ke kasační námitce stěžovatele, že ve správním řízení došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces, žalovaná uvedla, že správní orgán prvního stupně zajistil dostatek podkladů pro objasnění vzniku služební pohotovosti a pro následné přijetí závěru o oprávněnosti nároku stěžovatele na odměnu. Další dokazování tedy již podle žalované nejenom, že nebylo zapotřebí, ale bylo by v rozporu se zásadami rychlosti řízení a procesní ekonomie. Žalovaná také zdůrazňuje, že ona i správní orgán prvního stupně ve správním řízení zohlednily veškeré podklady založené ve správním spise.

pokračování

[31] S ohledem na uvedené skutečnosti považuje žalovaná kasační stížnost za částečně důvodnou, a tudíž navrhla zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

V.

[32] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[33] Kasační stížnost je zčásti důvodná.

[34] Z kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel shledává napadený rozsudek vadným také z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů; poukazuje tím tedy na důvod podle § 103 odst. 1 písm. d). s. ř. s. Tímto kasačním důvodem se kasační soud zabýval jako prvním, neboť by bylo předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Nepřezkoumatelnost je totiž natolik závažnou vadou rozhodnutí soudu, že by se jí Nejvyšší správní soud musel zabývat i tehdy, pokud by ji stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti (srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.).

[35] V poměrně obsáhlé kasační stížnosti vytýká stěžovatel nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku na různých místech, konkrétně tvrdí, že a) krajský soud se nezabýval námitkou, že správní orgány neprovedly výslech stálého operačního dozorcího M. B. k prokázání zavedené praxe ohledně nařizování pohotovostí o dovolené, b) krajský soud se opomněl zabývat výpověďmi svědků K., L., Mgr. B., Mgr. M. a Ing. Z. ohledně skutečnosti, že řadoví vojáci nebyli poučeni o změně v hotovostním systému po 1. 2. 2012, c) krajský soud se nevypřádal se záznamem o aktivaci operačního střediska v případě letecké nehody ze dne 11. 4. 2012, který je důkazem toho, jak bylo v praxi postupováno po změně hotovostního systému po 1. 2. 2012, d) krajský soud aproboval napadené rozhodnutí, v němž se žalovaná opomněla vypořádat s celou řadou důkazů, e) krajský soud v napadeném rozsudku neuvedl, z jakých důkazů vycházel ve svém závěru, že příslušníci útvaru byli proškoleni o dokumentech upravujících bojovou a mobilizační pohotovost, f) krajský soud se v napadeném rozsudku nevypořádal s důkazy – výpověďmi bývalých příslušníků M., J., P. a B., které měly prokázat, že příslušníci byli poučeni o tom, že mají po celý rok nařízenou služební pohotovost – bojovou a mobilizační pohotovost s povinností být připraven se v časové normě 360 minut dostavit do zaměstnání, g) krajský soud v napadeném rozsudku neuvedl, jak dospěl k závěru, že připravenost vojáka ke služební pohotovosti mu byla kompenzována příplatkem v částce 1.300 Kč, který byl stěžovateli vyplacen, a h) krajský soud v otázce stěžovatelem namítaného porušení práva na spravedlivý proces z důvodu neprovedení jím označených, případně doložených důkazů, spočívajících zejména ve vyjádřeních a výpovědích bývalých příslušníků útvaru, nedostatečně odůvodnil svůj závěr, že k takovému porušení nedošlo.

[36] Nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52), nebo v nichž zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74). Soudy však nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvracet. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19). Podstatné je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí věnoval všem stěžejním námitkám účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích

a souvisejících námitek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 - 33).

[37] Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání napadeného rozsudku k závěru, že trpí namítanou vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Shledal totiž, že se krajský soud v napadeném rozsudku skutečně nezabýval žalobní námitkou, v níž stěžovatel správním orgánům vytýkal, že k prokázání zavedené praxe ohledně nařizování pohotovostí o dovolené neprovedly výslech stálého operačního dozorcího M. B.

[38] Kasační soud rovněž přisvědčil stěžovatelově námitce, podle níž se žalovaná v napadeném rozhodnutí opomněla vypořádat s řadou jím označených, případně doložených důkazů, které spočívaly především ve vyjádřeních a výpovědích bývalých příslušníků útvaru, a krajský soud tudíž zatížil napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, neboť napadené rozhodnutí nezrušil pro jeho nepřezkoumatelnost.

[39] Stěžovatel v odvolání ze dne 20. 1. 2016 poukázal na některé listinné důkazy, které buď sám získal, nebo se o jejich existenci dozvěděl v souvislosti s přípravou odvolání, přičemž některé z těchto důkazů zaslal žalované spolu s odvoláním a na některé pouze odkázal a požádal žalovanou, aby je založila do spisového materiálu. Jednalo se především o protokoly o výsleších bývalých příslušníků útvaru. Žalovaná nejprve obecně v odst. [30] napadeného rozhodnutí uvedla, že je v pravomoci příslušného služebního orgánu, který vede řízení, vyhodnotit jednotlivé výpovědi a zvážit potřebu provedení výslechů určitých osob, stejně jako využití těchto výslechů k objektivnímu posouzení projednávané věci a shledala, že uvedenému správní orgán prvního stupně dostal. Následně uzavřela (viz odst. [56] napadeného rozhodnutí), že „*po uvážení všech okolností případu a všech listinných podkladů obsažených ve spisu, včetně listinných podkladů připojených odvolatelem k odvolání proti napadenému rozhodnutí, nenalezl (odvolací služební orgán) pro jím vytyčené námitky oporu ani ve skutkovém ani právním stavu. Z tohoto důvodu odvolací služební orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.*“ K podkladům označeným stěžovatelem v odvolání, jichž se dovolával, se konkrétně nikterak nevyjádřila. S výjimkou jednoho však tyto nebyly podkladem rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

[40] Nejvyšší správní soud již např. v rozsudku ze dne 24. 5. 2007, č. j. 2 Afs 153/2006 - 77, uvedl, že „*[z] nauky o tzv. opomenutém důkazu, bohatě zjudikované Ústavním soudem, plyne, že právu účastníka řízení navrhnout provedení konkrétního důkazu odpovídá povinnost orgánu veřejné moci tento důkaz provést anebo náležitě odůvodnit, z jakého důvodu jeho provedení není nutné. Pokud tak neučiní, zatíží svoje rozhodnutí vadou.*“ V rozsudku ze dne 16. 6. 2006, č. j. 4 As 58/2005 - 65, také vyslovil, že „*[z] odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné, nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a – v případě rozhodování o relativně neurčité sankci – jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši. Rozhodnutí, jehož odůvodnění obsahuje toliko obecný odkaz na to, že napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody shledány správnými, je nepřezkoumatelné, neboť důvody, o něž se výrok opírá, zcela chybějí. (rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, sp. zn. 6 A 48/1992 – SP 27/1994).*“

[41] Podle Nejvyššího správního soudu se tudíž žalovaná řádně nevypořádala s důkazními návrhy stěžovatele obsaženými v odvolání. I když žalovaná nebyla povinna provést všechny důkazy navržené stěžovatelem, měla v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvést, které důkazy provedla a které nikoli a proč. Pouhý obecný závěr žalované, jak byl citován v odst. [39] nepostačuje. Napadené rozhodnutí je tudíž z právě předestřené důvodu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. K nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu je přitom soud

pokračování

povinen přihlížet z úřední povinnosti, neboť je pojmově spjata s jeho soudním přezkumem. Není přitom podstatné, zda ji stěžovatel v žalobě namítal (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002 - 35). Krajský soud tedy pochybil, pokud za této situace napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů nezrušil a místo toho je věcně přezkoumal. Proto je i jeho rozsudek v části týkající se stěžovatelovy námitky ohledně porušení práva na spravedlivý proces nepřezkoumatelný ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91).

[42] Nejvyšší správní soud nadto shledal napadený rozsudek nepřezkoumatelným také z jiného důvodu, než který v kasační stížnosti namítal sám stěžovatel. Dospěl totiž k závěru, že jak rozhodnutí správních orgánů (která jsou pojímána jako jeden celek s ohledem na tzv. zásadu jednotnosti správního řízení, srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2009, č. j. 4 Ads 86/2008 - 198), tak i napadený rozsudek trpí vadou nepřezkoumatelnosti v části týkající se stěžovatelova nároku na odměnu za pohotovost v době čerpání dovolené.

[43] Správní orgán prvního stupně v rozhodnutí ze dne 5. 1. 2016, č. j. 11-34/2014-4215, k předestřené otázce toliko uvedl, že stěžovatel nemá nárok na odměnu za služební pohotovost, kterou měl podle vnitřního rozkazu velitele určenu na dny, kdy čerpal řádnou dovolenou, a následně vypsál konkrétní dny, v nichž stěžovatel čerpal řádnou dovolenou, a současně mu na ně podle vnitřních rozkazů velitele byla původně určena pohotovost 5. operátora v operačním středisku po ukončení době výkonu služby. Z uvedených skutečností však správní orgán prvního stupně v rozhodnutí nevyvodil žádný konkrétní závěr, a tudíž nepřiznání odměny za služební pohotovost v době dovolené stěžovateli řádně neodůvodnil.

[44] Žalovaná v napadeném rozhodnutí k uvedenému doplnila, že z § 66 zákona o vojácích z povolání vyplývá, že doba řádné dovolené vojáka se považuje pro účely nároku na plat za výkon služby, přičemž podle § 19 odst. 3 zákona o platu za výkon služby příslušel vojákovu plat a nepřislušela mu v takovém případě odměna za služební pohotovost; dikce zákonné úpravy tedy souběh obou institutů podle žalované zapovídala. Základním účelem řádné dovolené je podle žalované poskytnout vojákovu volno na tělesnou i duševní zotavenou; tomuto účelu se pak souběžně určení vojáka do služební pohotovosti jednoznačně přičí. Žalovaná rovněž vyslovila, že: *„pokud nadřízený (velitel) vnitřním rozkazem vojákovu na jeho žádost povolil (eventuálně nařídil) řádnou dovolenou poté, kdy jej již dříve stejným způsobem (taktéž vnitřním rozkazem) určil do plánované služební pohotovosti 5. operátora operačního střediska, činil tak s vědomím, že ve vztahu k odvolateli dojde automaticky po dobu čerpání řádné dovolené k „přerušení“ jím držené služební pohotovosti. V této souvislosti je ze souběžně vedených či již skončených řízení o žádostech o proplacení služební pohotovosti odvolacímu služebnímu orgánu známo, že v případech zařazení vojáka do služební pohotovosti [...] a jeho následné určení [...] k čerpání řádné dovolené vnitřním rozkazem, byl dotyčný voják nabrazen a služební pohotovost byla nařízena jinému vojákovu.“* Podle žalované tak stěžovateli nebyla v době čerpání řádné dovolené nařízena služební pohotovost, ani se s ohledem na jím iniciovanou žádost o udělení dovolené na dobu, o které mu bylo známo, že na ni připadá jemu plánovaná služební pohotovost, nemohl domnívat, že v době řádné dovolené současně drží služební pohotovost.

[45] Současně však žalovaná na jiném místě napadeného rozhodnutí připustila, že v případech, kdy by se zaměstnavatel (nadřízený) s vojákem na služební pohotovosti v době čerpání řádné dovolené dohodl, anebo by zaměstnavatel (nadřízený) vojákovu v rozporu se zákonem takovou pohotovost nedobrovolně nařídil, byl by zaměstnavatel (nadřízený) povinen vojákovu, držícímu služební pohotovost v době čerpání řádné dovolené, vzhledem k jeho nerovnému postavení oproti vojákům čerpajícím řádnou dovolenou bez nařízené služební pohotovosti, proplatit

těž odměnu za služební pohotovost jako přiměřenou kompenzaci za zvýšenou míru jeho omezení oproti ostatním vojákům.

[46] Žalovaná tedy v napadeném rozhodnutí dospěla ke dvěma protichůdným závěrům. Nejprve, vycházející z dikce zákona, dovodila, že souběh institutů čerpání řádné dovolené a výkonu služební pohotovosti není možný, a následně připustila dvě situace, při nichž by k takovému souběhu mohlo dojít a v důsledku kterých by voják nárok na odměnu za služební pohotovost v době čerpání řádné dovolené měl. Je tedy zřejmé, že napadené rozhodnutí trpí v části týkající se stěžovatelova nároku na odměnu za pohotovost v době čerpání dovolené vadou nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost z důvodu jeho vnitřní rozpornosti ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[47] Jak již výše uvedeno, k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu je soud povinen přihlížet z úřední povinnosti. Krajský soud tedy pochybil, pokud za této situace napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nezrušil a místo toho je věcně přezkoumal. Proto je i jeho rozsudek v části týkající se stěžovatelova nároku na odměnu za pohotovost v době čerpání dovolené nepřezkoumatelný ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[48] Pro právě uvedené se již Nejvyšší správní soud nezabýval související kasační argumentací stěžovatele, že krajský soud v napadeném rozsudku při vypořádání žalobní námítky týkající se odměny za pohotovost v době čerpání dovolené poukázal na místa, kde se měl stěžovatel při svých dovolených zdržovat (Francie, Řecko), a zhodnotil, že bylo nereálné, aby se odtud stěžovatel vrátil plnit své povinnosti v rámci služební pohotovosti v časové normě 360 minut.

[49] Nejvyšší správní soud se dále věnoval kasační námítce týkající se stěžovatelova zařazení do bojové a mobilizační pohotovosti ve zkoumaném období a s tím související odměnou za tuto pohotovost. Stěžovatel nejprve poukazuje na to, že správní orgán prvního stupně se tímto typem pohotovosti ve svém rozhodnutí vůbec nezabýval, žalovaná se sice následně pokusila tento nedostatek napravit v napadeném rozhodnutí, avšak nedostatečně, a to zejména proto, že nevezala v úvahu celou řadu souvisejících důkazů, a nakonec krajský soud namísto toho, aby napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost zrušil, komplexně nahradil odůvodnění správních orgánů svým vlastním. Stěžovatel se však se závěry napadeného rozsudku ohledně jeho zařazení do bojové a mobilizační pohotovosti neztotožňuje. Je přesvědčen o tom, že vnitřními rozkazy č. 1/2011 a č. 1/2012 byla u útvaru nařízena bojová a mobilizační pohotovost, a jemu tudíž vznikla s účinností od 1. 1. 2011 a 1. 1. 2012 povinnost být připraven se v časové normě 360 minut dostavit na povel do zaměstnání; nikde v těchto rozkazech přitom není uvedeno, že by se tato povinnost měla platit až v případě ohrožení státu.

[50] Ohledně skutečnosti, že se správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí nevěnoval bojové a mobilizační pohotovosti a odměně za ni, ale zabývala se jí až žalovaná v napadeném rozhodnutí, připomíná kasační soud, že správní řízení je ovládáno zásadou jednoty řízení. Tato zásada vyjadřuje, že správní řízení až do právní moci rozhodnutí odvolacího orgánu představuje jeden celek. Stejně tak potom jsou jako jeden celek vnímána všechna rozhodnutí vydaná v jednotlivých fázích řízení (rozhodnutí prvního stupně, rozhodnutí odvolací). Pokud odvolací orgán souhlasí s výrokem rozhodnutí správního orgánu, nicméně se zcela neztotožňuje s důvody, případně část odůvodnění postrádá, může tyto nedostatky nahradit v odůvodnění svého rozhodnutí. V souzené věci přitom nejde o případ, v němž taková změna podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu není možná. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je proto nutné posuzovat v kontextu rozhodnutí odvolacího správního orgánu, který mohl celou řadu vad zhojit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2013,

pokračování

č. j. 6 Ads 134/2012 - 47, ze dne 17. 9. 2015, č. j. 4 Azs 151/2015 - 35, nebo rozsudek ze dne 7. 9. 2016, č. j. 2 Afs 143/2016 - 29).

[51] Co se týče věcného posouzení kasační argumentace vztahující se k zařazení stěžovatele do bojové a mobilizační pohotovosti, kasační soud předesílá, že prakticky totožnými námitkami se již zabýval v rozsudku ze dne 17. 10. 2018, č. j. 4 As 225/2018 - 45. V tehdy projednávané věci šlo sice o jiného stěžovatele, avšak ten byl stejně jako stěžovatel v nyní posuzovaném případě příslušníkem Vojenské policie a domáhal se přiznání nároku na odměnu za služební pohotovost na základě celoročních vnitřních rozkazů. Navíc tehdejšího stěžovatele zastupoval stejný advokát jako nynějšího stěžovatele, jenž v obou případech k této problematice užil takřka totožné argumenty, a v obou případech byly ve správním řízení vyslechnuty z velké části totožné osoby jako svědci.

[52] Nejvyšší správní soud souhlasí se závěry týkajícími se zařazení do bojové a mobilizační pohotovosti uvedenými v právě citovaném rozsudku a považuje je za aplikovatelné i na nyní projednávaný případ. Níže tuto argumentaci stručně rekapituluje v odpovědi na kasační námitky stěžovatele; nepovažuje však za účelné zde doslovně opakovat důkladné vypořádání totožných kasačních námitek, tak jak to bylo učiněno v rozsudku č. j. 4 As 225/2018 - 45 a v podrobnostech proto na tento rozsudek odkazuje.

[53] Stěžejní pro posuzovanou problematiku je povaha celoročních vnitřních rozkazů a to, zda bez dalšího zakládají služební pohotovost ve smyslu § 30 zákona o vojácích z povolání. Jak správně uvedl krajský soud, tato otázka již byla judikatorně vyřešena v rozsudku č. j. 4 As 84/2016 - 96. Závěry tam obsažené Nejvyšší správní soud dále rozvinul v rozsudku č. j. 4 As 225/2018 - 45. Citoval nejprve § 30 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, podle něhož *„služební pohotovostí se rozumí přítomnost vojáka na stanoveném místě výkonu služby nebo na jiných místech, která určí nadřízený, a to mimo dobu služby, a připravenost zabývat plnění služebních úkolů na určeném místě a v určeném čase. Voják je povinen se po dobu služební pohotovosti zdržet jednání, které by mu znemožnilo přijetí pokynu a případný výkon služby.“* V návaznosti na to dospěl kasační soud v právě citovaném rozsudku k závěru, že na základě celoročních vnitřních rozkazů *„[n]ebylo možné se legitimně domnívat, že by byla bojová a mobilizační pohotovost stanovena s okamžitou účinností permanentně po celý rok s dosažitelností do 360 minut. Takový stav by byl v době míru zcela nestandardní a neúčelný a nebyl by v souladu se způsobem nařizování ostatních typů pohotovosti, který u daného útvaru dlouhodobě fungoval.“* Přitom v judikované věci byla oproti nyní projednávané věci situace odlišná v tom, že stěžovatel tehdy uváděl, že byl na základě bojové a mobilizační pohotovosti opakovaně povolán do zaměstnání (v nyní projednávané věci je nesporné, že k tomu během platnosti celoročních vnitřních rozkazů nedošlo). Přestože stěžovatel ve věci, v níž Nejvyšší správní soud rozhodoval v rozsudku č. j. 4 As 225/2018 - 45, byl do služby povolán, soud vyslovil, že tento výjezd (jednalo se o pád parašutisty) neproběhl v rámci bojové a mobilizační pohotovosti, ale zřejmě ve smyslu § 29 odst. 1 zákona o vojácích z povolání. Tato okolnost tak neměla vliv na řešení rozhodné právní otázky – tedy povahy bojové a mobilizační pohotovosti.

[54] Stěžovatel v nynější věci odmítá, aby mu byl přičítán rozpor celoročních vnitřních rozkazů s rozkazem ministryně obrany, a uvádí, že i takto rozporný rozkaz je pro něj závazný. Napadený rozsudek ale na takovém pojetí nestojí. Jak je naznačeno výše, napadený rozsudek vychází z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 84/2016 - 96, a pro výklad zákonného pojmu *„služební pohotovost“* užívá především výkladu příslušných zákonných ustanovení. Napadený rozsudek odkazuje na příslušný rozkaz ministryně obrany pro bližší vysvětlení pojmu a významu bojové a mobilizační pohotovosti, nevyslovuje však rozpor mezi rozkazem ministryně obrany a celoročními vnitřními rozkazy. Naopak se v něm uvádí, že celoroční vnitřní rozkazy *„navazovaly*

na rozkaz ministryně obrany“. Tato kasační námitka tedy nesprávně interpretuje rozhodovací důvody krajského soudu, a není proto důvodná.

[55] Stěžovatel dále nesouhlasí s krajským soudem, podle něhož by musel být k nařízení bojové a mobilizační pohotovosti vydán další vnitřní rozkaz. K této námitce je však znovu nutné odkázat na celkovou koncepci výkladu pojmu bojové a mobilizační pohotovosti, jak ji provedl krajský soud a ve výše citovaných judikátech i Nejvyšší správní soud. Výkladem zákonných ustanovení a dalších aktů (rozkazu ministryně obrany) soudy dospěly k závěru, že bojová a mobilizační pohotovost jednoznačně souvisí s válečným stavem, respektive stavem ohrožení státu, přičemž je logické, že ji bude nutno „aktivovat“ dalším vnitřním aktem (provádějícím celoroční vnitřní rozkaz) právě poté, kdy nastane uvedený válečný stav či stav ohrožení státu. Právě až tímto dalším aktem by byl stěžovatel zařazen do služební pohotovosti k plnění úkolů bojové a mobilizační pohotovosti.

[56] Co se týče prověrek spojení se stěžovatelem, i zde krajský soud věc posuzoval shodně s judikaturou Nejvyššího správního soudu, včetně názorů uvedených v rozsudku č. j. 4 As 225/2018 - 45. V něm se k této otázce podává, že „[t]yto prověrky samy o sobě nepředstavují omezující zásah do soukromého života stěžovatele a nenasvědčují tomu, že by stěžovatel měl být v permanentní pohotovosti. Nejvyšší správní soud považuje takové prověrky spojení za racionální pro případ řešení mimořádné situace v době pracovního klidu.“ Tento názor plně dopadá i na projednávanou věc, kde je skutková situace v podstatných rysech obdobná.

[57] Stěžovatel následně krajskému soudu vytýká, že v napadeném rozsudku neuvedl konkrétní důkazy, na podkladě kterých dospěl k závěru, že příslušníci útvaru byli proškoleni o dokumentech upravujících bojovou a mobilizační pohotovost. Mimo to zdůrazňuje, že tento závěr nemá oporu ve spisu.

[58] Nejvyšší správní soud k uvedenému poukazuje na odstavec třetí na straně 9 napadeného rozsudku, v němž krajský soud nejprve odkázal na výpovědi příslušníků K., D., Ch., L. a P. (zapsané v protokolech o výsleších svědků či účastníků řízení založených ve správním spise), kteří se podle něj na proškolení a poučení příslušníků útvaru v oblasti bojové a mobilizační pohotovosti podíleli. Na podkladě informací získaných z těchto výpovědí následně krajský soud o dva odstavce níže uvedl, že „[...] jak vyplývá z výpovědí školitelů, příslušníci byli o dokumentech upravujících bojovou a mobilizační pohotovost proškoleni.“ Z napadeného rozsudku je tudíž zřejmé, na jakých důkazech krajský soud založil svůj závěr, že příslušníci útvaru byli o dokumentech upravujících bojovou a mobilizační pohotovost poučeni (a to bez ohledu na to, že ve skutečnosti nebyli všichni uvedení příslušníci v pozici „školitelů“ v otázce bojové a mobilizační pohotovosti, jak krajský soud uvedl).

[59] Stěžovateli nelze přisvědčit ani v tom, že závěr krajského soudu, že příslušníci útvaru byli o dokumentech upravujících bojovou a mobilizační pohotovost poučeni, nemá oporu ve spisu. Ze správního spisu lze naopak takový závěr skutečně dovodit.

[60] V protokolu o výslechu účastníka řízení kpt. Bc. B. P. ze dne 19. 8. 2014 je uvedeno, že kpt. Bc. P. byl podle jeho slov zařazován jak do hotovostního systému, tak do bojové a mobilizační pohotovosti, přičemž o obsahu rozkazu č. 1 (tedy o obsahu výkonu dosažitelnosti a pohotovosti) byl proškolen na začátku každého roku v rámci velitelské přípravy. Ing. J. L. při výslechu ze dne 7. 10. 2014 k proškolení o dokumentech upravujících bojovou a mobilizační pohotovost vyslovil, že poučení příslušníků velitelství k bojové a mobilizační pohotovosti neprováděl on osobně, neboť „[r]ozkaz č. 1 byl vždy dostupný v elektronické podobě na vnitřní síti velitelství s možnou dostupností pro všechny příslušníky velitelství. Povinnost seznámit se s rozkazem č. 1 písemně

pokračování

potvrzovali pouze náčelníci oddělení, kteří měli povinnost s tímto seznámit všechny své podřízené. Zpětně se tato povinnost nijak neprokazovala.“ Na dotaz, zda-li on sám se účastnil nějakého školení v této problematice, odpověděl Ing. L., že neví. Z protokolu o výslechu svědka Ing. P. Ch. ze dne 10. 10. 2014 vyplývá, že nikdy neprováděl poučení k bojové a mobilizační pohotovosti, v rámci velitelské a zdokonalovací přípravy se však účastnil školení jako ostatní příslušníci. Uvedl rovněž, že školení k bojové a mobilizační pohotovosti probíhala jedenkrát ročně. Ing. M. D. se při výslechu dne 10. 10. 2014 k problematice bojové a mobilizační pohotovosti vyjádřil tak, že sám osobně neprováděl poučení podřízených příslušníků v rámci zdokonalovacích příprav, za to vždy odpovídaly konkrétní osoby zodpovědné za tuto oblast, což musel být náčelník štábu nebo náčelník operačního oddělení. Z výpovědi Ing. J. K. ze dne 7. 10. 2014 vyplývá, že na otázku týkající se bojové a mobilizační připravenosti odpověděl, že obecně poučení k hotovostnímu systému prováděl on nebo náčelník operačního oddělení. Z písemného vyjádření, na které Ing. K. při výslechu poukazoval, také vyplývá, že na začátku každého roku byla prováděna jednodenní příprava příslušníků velitelství, na níž byla probírána mimo jiné i tematika poučení k otázkám hotovostního systému a k bojové a mobilizační pohotovosti; toto školení prováděl náčelník operačního oddělení, který tuto oblast řešil. Této přípravy se podle Ing. K. účastnil štáb, příslušníci oddělení obecné kriminality, oddělení dopravně pořádkové služby, náčelníci skupin od pohotovostního oddělení a oddělení zabezpečení základen. Povinností náčelníků skupin pohotovostního oddělení poté bylo provést tuto přípravu samostatně u svých podřízených skupin. Podle Ing. K. byla i v průběhu roku prováděna obvykle jednou měsíčně příprava a školení po odděleních za řízení náčelníků oddělení. I zde se podle něj mohla tematika hotovostního systému a poučení k bojové a mobilizační pohotovosti probírat. U štábu byla tato problematika do příprav zařazována.

[61] Stěžovatel dále vznáší námitku k posouzení otázky zvláštního příplatku ve výši 1.300 Kč, který měl podle krajského soudu kompenzovat připravenost vojáka ke služební pohotovosti, jelikož toto tvrzení nemá oporu ve spise. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že otázka, zda byl stěžovateli takový příplatek vyplácen či nikoliv, nebyla předmětem řízení před správními orgány ani před krajským soudem. Krajský soud na tento příplatek odkázal na podporu svého závěru, že nebyl-li stěžovatel žádným dalším vnitřním rozkazem mimo ty založené ve správním spise zařazen do bojové a mobilizační pohotovosti, nenáleží mu odměna za zařazení do této pohotovosti. Jedná se však o doplňující argument, který není pro posouzení věci rozhodující. Uvedená námitka tedy směřuje mimo rozhodovací důvody, na nichž krajský soud založil napadený rozsudek. Kasační soud tudíž neshledává potřebu se jí nyní dále zabývat. Pro posouzení věci je bez významu.

[62] Stěžovatel dále poukazuje na to, že u Posádkového velitelství Praha byla již bojová a mobilizační pohotovost několika desítkám vojáků proplácena a proplácením tohoto druhu pohotovosti u Krajského velitelství Jihlava se zabýval Krajský soud v Brně ve věcech sp. zn. 36 Ad 62/2013 a sp. zn. 36 Ad 63/2013, přičemž rozhodl ve prospěch přiznání této odměny. Pokud tedy u jiných vojáků byla tato pohotovost proplácena, případně tomu tak bude na základě rozhodnutí soudu, je namístě ji proplatit i v případě stěžovatele; opačný přístup by vedl k porušení zásady rovného zacházení podle § 2 odst. 3 zákona o vojácích z povolání.

[63] Nejvyšší správní soud upozorňuje na to, že v ustanovení § 2 odst. 3 zákona o vojácích z povolání je zakotven zákaz diskriminace při výkonu služby, v posuzovaném případě však nepřiznání odměny za bojovou a mobilizační pohotovost zjevně nemá diskriminační charakter (tj. z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, sexuální orientace apod.) a stěžovatel nic takového nenamítá. Podle obsahu tedy tato námitka směřuje spíše k ochraně legitimního očekávání založeného správní praxí, na které stěžovatel v kasační stížnosti také odkazuje.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu již v usnesení ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006 - 132, vysvětlil, že „[s]právní praxe zakládající legitimní očekávání je ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Takovou praxí je správní orgán vázán. Lze ji změnit, pokud je změna činěna do budoucna, dotčené subjekty mají možnost se s ní seznámit a je řádně odůvodněna závažnými okolnostmi.“ Stěžovatel však existenci takové správní praxe neprokázal, ani k jejímu prokázání neoznačil důkazy. Pokud jde o odkaz na rozsudky Krajského soudu v Brně ve věcech sp. zn. 36 Ad 62/2013 a sp. zn. 36 Ad 63/2013, závěry vyslovené v těchto rozsudcích již byly překonány citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 84/2016 - 96. Uvedená kasační argumentace proto není důvodná.

[64] Důvodnou však Nejvyšší správní soud shledal kasační námitku, v níž stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že mu nenáleží odměna za služební pohotovost, kterou vykonával v době státního svátku. Krajský soud podle stěžovatele pochybil zejména v tom, že tuto problematiku posuzoval pouze ve vztahu k bojové a mobilizační pohotovosti, kterou podle správních orgánů i krajského soudu vůbec nedržel, přičemž stěžovatel směřoval svou argumentaci výlučně k pohotovosti 5. operátora operačního střediska, za kterou mu byla rozhodnutím správního orgánu prvního stupně přiznána a následně vyplacena odměna.

[65] Ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedené stěžovatelově argumentaci přisvědčila sama žalovaná. Ta uvedla, že pod vlivem rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 4. 2016, č. j. 10 A 212/2015 - 88, byly služební orgány nuceny revidovat svůj právní názor na problematiku proplácení odměn za služební pohotovost ve dnech státního svátku. V tomto rozsudku totiž krajský soud vyslovil, že: „[j]e pravdou, že v případě svátku, v jehož důsledku není práce vykonávána, se zaměstnanci plat nekrátí. Tato skutečnost však automaticky neimplikuje závěr, že zaměstnanci za výkon služební pohotovosti v době svátku nenáleží odměna. Naopak je nutné konstatovat, že i v případě svátku zaměstnanci za služební pohotovost, která je zaměstnancem v době tohoto volna vykonávána, náleží odměna. Zaměstnanec, který vykonává služební pohotovost v době svátku, kdy by za jiných okolností měl volno a k výkonu práce by nebyl povinen, náleží odměna dle ust. § 19 zákona o platu. Žalovaným vytvořená konstrukce, dle níž zaměstnanci nenáleží odměna za služební pohotovost konanou ve svátek, neboť se jedná o fikci výkonu práce, zcela postrádá logiku. Zaměstnanec, kterému byla na den svátku nařízena služební pohotovost, je fakticky omezen v mimopracovní době, tedy v daném případě musí udržovat telefonické spojení s příslušným služebním orgánem a musí být připraven dostavit se v určeném časovém limitu na stanovené místo. Jedná se tedy o stejné omezení, které tento zaměstnanec musí snášet například v nepracovní dny, tedy o víkendy. Pokud by totiž zaměstnanci služební pohotovost ve svátek nařízena nebyla, užíval by mimopracovní den jako každý jiný zaměstnanec, kterému pohotovost nařízena nebyla, aniž by byl ve svém volném čase jakkoliv omezen služební pohotovostí. Zaměstnancům sice v době svátku náleží plat jako v případě běžného pracovního dne, toto však neznamená, že jim nárok na odměnu za služební pohotovost drženou v mimopracovní době nenáleží. Pokud by zákonodárce měl v úmyslu zaměstnanci, který drží služební pohotovost ve svátek, krátiť odměnu za tuto pohotovost v důsledku toho, že v této době fakticky pobírá plat, jistě by to do textu zákona promítl. Toto však ze zákona nevyplývá a stejně tak nelze dospět k závěru, že by se jednalo o mezeru v zákoně (...).“ Právě uvedené je proto jedním z důvodů, proč sama žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhla zrušení napadeného rozsudku.

[66] Nejvyšší správní soud se s předestřeným právním posouzením provedeným Krajským soudem v Českých Budějovicích plně ztotožňuje a považuje je za aplikovatelné i na nyní projednávaný případ. V krajském soudem posuzované věci se rovněž jednalo o příslušníka Vojenské policie, který se domáhal přiznání nároku na odměnu za služební pohotovost a konkrétně také nesouhlasil s tím, že mu nebyla proplácena odměna za výkon služební pohotovosti ve svátek. Je sice pravdou že rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 4. 2016, č. j. 10 A 212/2015 - 88, byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního

pokračování

ze dne 4. 5. 2017, č. j. 4 As 84/2016 - 96, avšak nikoliv pro nesprávnost závěru vztahujícího se k odměně za služební pohotovost v době svátku.

[67] Kasační soud tedy dospěl v právě posuzované věci k závěru, že žalovaná v napadeném rozhodnutí nesprávně dovodila, že stěžovateli za dobu, která připadla na svátek, který je jinak pracovním dnem (dnem služby) a na kterou byla rozvržena základní týdenní doba služby, nepřísluší odměna za služební pohotovost podle § 19 zákona o platu; rovněž pochybil i krajský soud, který nesprávnému výkladu žalované přisvědčil a nadto se problematice věnoval pouze v kontextu bojové a mobilizační pohotovosti, aniž to stěžovatel v žalobě uplatňoval.

[68] Důvodnou shledal nakonec Nejvyšší správní soud i kasační argumentaci, v níž stěžovatel brojí proti tomu, že mu správní orgány nepřiznaly nárok na odměnu za služební pohotovost vykonanou na pozici 5. operátora operačního střediska v období od 1. 2. 2012 do 28. 3. 2012. Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že zavedená praxe u útvaru byla minimálně do 31. 1. 2012 taková, že voják zařazený do pohotovosti operátora byl povinen být na telefonu a být připraven se v případě aktivace dostavit do zaměstnání v časové normě do 360 minut. Ke dni 1. 2. 2012 nabylo účinnosti nařízení ze dne 31. 1. 2012, kterým byla zrušena časová norma 360 minut a voják byl nově povinen dostavit se do zaměstnání „v době co nejkratší“. Stěžovatel uvádí, že s tímto nařízením řadoví příslušníci velitelství vojenské policie seznámeni nebyli a rovněž nebyli prokazatelně poučeni o změně nastavené praxe, tj. že od 1. 2. 2012 ve služební pohotovosti na pozici 5. operátora operačního střediska již kromě požadavku na udržování spojení s útvarem nebyli žádným způsobem v době mimo službu omezovali, tedy že neměli povinnost se do zaměstnání na zavolání dostavit.

[69] Také v tomto případě žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti přiznala oprávněnost stěžovatelovy argumentace a z tohoto důvodu rovněž navrhla zrušení napadeného rozsudku. I v otázce nároků příslušníků útvaru na odměnu za služební pohotovosti nařizované po změně hotovostního systému od 1. 2. 2012 došlo pod vlivem již citovaného rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 10 A 212/2015 - 88 k vývoji právního názoru ve prospěch stěžovatele i dalších žadatelů. Žalovaná ještě v době, kdy posuzovala žádost stěžovatele, vycházela z toho, že po 1. 2. 2012, kdy byla odstraněna časová norma, již nebyly osoby předurčené ve vztahu ke služební pohotovosti v týdenním vnitřním rozkazu, kromě požadavku na udržování spojení s útvarem žádným způsobem v době mimo službu omezovaly, a tudíž jim odměna za nařízenou služební pohotovost mimo pracoviště od 1. 2. 2012 nepřislušela. Nyní však žalovaná připustila, že v daném případě nebylo možné jednoznačně prokázat, zda stěžovatel byl o změně v hotovostním systému a zániku s tím spojených povinností poučen; nadto po 1. 2. 2012 v týdenních vnitřních rozkazech i nadále vycházely články obsahující tabulky se jménem konkrétního příslušníka ve vztahu ke služební pohotovosti 5. operátora operačního střediska, tak jako tomu bylo před změnou v hotovostním systému. Také díky povinnosti „dostavit se v době co nejkratší do zaměstnání“ mohla podle žalované u příslušníků útvaru vyvolávat dojem, že je voják povinen dostavit se do zaměstnání v časovém limitu ihned namísto dosavadních 360 minut, tedy že dokonce došlo ke zpřísnění úpravy hotovostního systému.

[70] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že správní orgány měly stěžovateli odměnu za služební pohotovost 5. operátora operačního střediska v době od 1. 2. 2012 do 28. 3. 2012 přiznat. Vyšel přitom zejména ze skutečnosti, že nově formulovaný časový limit pro nástup do služby „v době co nejkratší“ mohl u příslušníků útvaru vyvolávat dojem zpřísnění úpravy hotovostního systému, tedy že od 1. 2. 2012 měli stanovenou povinnost dostavit se při povolání do služby v časovém limitu namísto původních 360 minut ihned a rovněž ze skutečnosti, že v případě stěžovatele nelze jednoznačně prokázat, že byl o změně v hotovostním systému po 1. 2. 2012 a s tím související změnou povinností poučen. Kasační soud má za to, že institut

dosažitelnosti bez časového limitu skutečně mohl představovat mnohem menší omezení vojáka v mimopracovní době, avšak pouze za té podmínky, že by v tomto smyslu byli příslušníci útvaru o změně hotovostního systému informováni a poučeni; v opačném případě mohla povinnost dostavit se do služby „v době co nejkratší“ působit dokonce větší omezení vojáka. V právě posuzovaném případě je zřejmé, že omezení stěžovatele, která byla nastavena před změnou hotovostního systému (v případě časového limitu do 360 minut) přetrvávala i po jeho změně (v případě dosažitelnosti bez časového limitu), neboť byl stále povinen být dostupný na telefonu a připraven k nástupu do služby, a to „v době co nejkratší“ poté, co byl povolán. Argument žalovaného obsažený v napadeném rozhodnutí, že osoby určené k výkonu pohotovosti 5. operátora operačního střediska nebyly kromě požadavku na udržování spojení s útvarem již žádným způsobem mimo službu omezovány, tudíž nemůže obstát. Žalovaná v napadeném rozhodnutí nesprávně přisvědčila závěru správního orgánu prvního stupně, podle něž stěžovatel nemá nárok na výplatu odměny za služební pohotovost vykonanou na pozici 5. operátora operačního střediska v období od 1. 2. 2012 do 28. 3. 2012. Stěžovatelova kasační námitka je důvodná a krajský soud pochybil, ztotožnil-li se s nesprávným závěrem žalované.

VI.

[71] Pro uvedené Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Jelikož i napadené rozhodnutí žalované trpí podstatnou vadou, která způsobuje jeho nezákonnost, pro kterou ho bylo možno zrušit již v řízení před krajským soudem, zrušil Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. také rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V něm je podle § 78 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) téhož zákona vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

[72] Pokud Nejvyšší správní soud zruší rozhodnutí krajského soudu a současně i rozhodnutí žalované, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.).

[73] Při úvaze o náhradě nákladů řízení se Nejvyšší správní soud řídil § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Jelikož měl stěžovatel ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení.

[74] Náklady ve stěžovatelově případě tvoří jednak zaplacené soudní poplatky, a to 3.000 Kč za žalobu a 5.000 Kč za kasační stížnost, a jednak odměna a hotové výdaje jeho zástupce v řízení o kasační stížnosti (v řízení před krajským soudem stěžovatel zastoupen nebyl).

[75] Zástupce stěžovatele učinil celkem dva úkony právní pomoci podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a doplnění blanketní kasační stížnosti, přičemž výše odměny za každý úkon právní služby činí 3.100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. K tomu za paušální náhradu nákladů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu přináleží částka 2 x 300 Kč. Jelikož zástupce stěžovatele nedoložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, nezvyšují se přiznané náklady zastoupení o částku této daně.

[76] V obou soudních řízeních tedy činí úhrnem částka přiznaných nákladů řízení 14.800 Kč. Tuto částku je žalovaná povinna zaplatit stěžovateli k rukám jeho zástupce do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

8 As 173/2017 - 80

V Brně dne 31. ledna 2020

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu